

Rozhodnutie

Telekomunikačného úradu SR zo dňa 30. septembra 2013, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) podľa § 12 ods. 3 písm. c) a § 23 v spojení s § 74 ods. 2 písm. b) zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) vydáva toto rozhodnutie, ktorým určuje metódu kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx na relevantnom trhu veľkoobchodného širokopásmového prístupu, ktorým je sprístupnenie elektronických komunikačných sietí umožňujúcich prenos signálu rýchlosťou vyššou ako 256 kbit/s (ďalej len „trh širokopásmového prístupu“).

Podnik, ktorý bol rozhodnutím úradu podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách určený za významný podnik na trhu širokopásmového prístupu a ktorému bola uložená povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách (ďalej len „významný podnik“) je povinný pri stanovovaní cien za službu kolokácie pre poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx vychádzať z adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia.

Predmetom regulácie podľa tohto rozhodnutia je cena za zriadenie fyzickej a vzdialenej kolokácie pre poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx významným podnikom (kolokácie zabezpečovanej významným podnikom).

Kolokáciou sa rozumie poskytovanie samostatného fyzického priestoru a technického vybavenia potrebného na umiestnenie telekomunikačného zariadenia žiadateľa za účelom poskytovania služieb jeho koncovým užívateľom prostredníctvom širokopásmového prístupu technológiou xDSL a FTTx.

Fyzická kolokácia je forma kolokácie, pri ktorej významný podnik poskytne kolokačné miesto (fyzický priestor a technické vybavenie) nachádzajúce sa v kolokačnom priestore výhradne určenom pre tento účel, v tej istej budove, v ktorej má významný podnik umiestnené aktívne sieťové zariadenia (optický rozvádzač, optický odovzdávací rozvádzač) na poskytnutie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx tak, aby mal žiadateľ o širokopásmový prístup prostredníctvom technológie xDSL a FTTx možnosť nainštalovať svoje telekomunikačné zariadenia nevyhnutné pre potreby poskytovania elektronických komunikačných služieb svojim koncovým užívateľom prostredníctvom širokopásmového prístupu. Fyzická kolokácia je štandardnou formou kolokácie.

Vzdialená kolokácia je forma kolokácie, pri ktorej má žiadateľ možnosť širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx pomocou

prepojenia umiestneného v odovzdávacom rozvádzači na kolokačnom mieste určenom významným podnikom na inom kolokačnom mieste, ako je kolokačné miesto nachádzajúce sa v kolokačnom priestore výhradne určenom na účely fyzickej kolokácie. To znamená, že môže byť realizovaná buď v objekte, alebo mimo objektu, v ktorom má významný podnik umiestnené zariadenia na poskytnutie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx, ale mimo kolokačného priestoru pre fyzickú kolokáciu. Maximálna dĺžka spojovacieho vedenia je v prípade vzdialenej kolokácie poskytovanej významným podnikom 100 m.

Významný podnik je povinný pri výpočte ceny kolokácie t.j. ceny za vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta a za poskytovanie všetkých služieb spojených s poskytovaním širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx zabezpečiť, aby cena bola nákladovo orientovaná, to znamená, aby do ceny vstupovali iba nevyhnutné náklady potrebné na zriadenie, vybudovanie a technické vybavenie kolokačného priestoru alebo miesta. Súčasne musí umožniť, aby náklady na zriadenie a vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta neboli hradené jednorázovo v plnej výške prvým podnikom žiadajúcim o kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx.

Pre potreby použitia adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx musia byť náklady členené na investičné náklady (náklady na úpravu a vybudovanie kolokačného priestoru a miesta, náklady na zaobstaranie súvisiacich zariadení, náklady na zaobstaranie kábla a náklady na obsadenie stavebných a technologických plôch a pozemkov), na náklady na jednorazové služby (náklady na predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie, náklady na identifikáciu, výber a obhliadku kolokačného miesta, identifikácia miesta prístupu, vypratanie miesta, presun zariadenia, inštalácia súvisiacich zariadení) a na náklady na periodické, opakované služby (náklady na sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, náklady na vydávanie povolení na vstup, náklady na testy a administratívne posúdenie zariadení).

Výpočet ceny za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx spolu so vstupnými údajmi do adaptabilného modelu nákladov je významný podnik prvýkrát povinný predložiť úradu najneskôr do 60 (šesťdesiatich) dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Následne je významný podnik povinný predložiť výpočet ceny za kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx spolu so vstupnými údajmi do adaptabilného modelu nákladov vždy do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

Úrad je podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách povinný tiež zabezpečovať, aby predpísané mechanizmy návratnosti nákladov a tvorby cien významného podniku podporovali investície významného podniku vrátane investícií do sietí novej generácie. Úrad preto prihliada na mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu a s tým spojených rizík špecifických pre konkrétny nový investičný sieťový projekt.

Do celkových nákladov na kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx je významný podnik oprávnený započítať primeranú mieru návratnosti vloženého kapitálu.

Primeraná miera návratnosti vloženého kapitálu sa stanoví metódou váženého priemeru nákladov na kapitál WACC - weighted average cost of capital (ďalej len „WACC“) podľa vzorca:

$$\text{WACC pred zdanením} = \frac{Re}{(1-t)} * \frac{E}{(D+E)} + Rd * \frac{D}{(D+E)}$$

kde:

Re náklady na vlastný kapitál,

t daň,

Rd náklady na cudzí kapitál,

$\frac{E}{(D+E)}$ podiel vlastného kapitálu na celkovom kapitáli,

$\frac{D}{(D+E)}$ podiel cudzieho kapitálu na celkovom kapitáli.

Pri výpočte WACC sa vychádza z:

1. výpočtu nákladov na vlastný kapitál pomocou modelu oceňovania kapitálových aktív:

$$Re = Rf + \beta * (Rm - Rf) + SP$$

kde:

Rf výnosnosť bezrizikovej investície,

β beta koeficient,

Rm výnosnosť trhu,

SP prirážka za veľkosť podniku publikovaná ročne v Ibbotson Risk Premia Over Time Report.

Výnosnosť bezrizikovej investície sa rovná výnosu desaťročných slovenských štátnych dlhopisov ako aritmetický priemer výnosu týchto dlhopisov z ročného priemeru hodnôt v danom roku.

Rozdiel medzi výnosnosťou trhu (návratnosťou trhového portfólia) a výnosnosťou bezrizikovej investície tvorí rizikovú prirážku trhu.

Pri stanovení rizikovej prirážky trhu sa vychádza z historického vývoja akciového trhu podľa prieskumu Ibbotson Risk Premia Over Time Report a použije sa hodnota rizikovej prirážky benchmarková sadzba päť percent.

Výpočet koeficientu beta (ukazovateľ systematického rizika) vyjadruje vzťah medzi výnosmi finančného trhu a očakávanými výnosmi daného portfólia akcií. Koeficient beta sa určí na základe analýzy akciových trhov porovnateľných podnikov v krajinách EÚ. Skupina porovnateľných podnikov pozostáva najmenej z desiatich

podnikov, ktoré pôsobia na trhoch krajín EÚ. Kritériom pri výbere podniku je poskytovanie služieb vo verejnej telefónnej sieti. Konkrétny zoznam a počet podnikov ako i zdroje čerpania údajov úrad potvrdí po prehodnotení. Pre každý podnik sa vykoná analýza mesačných zmien na akciovom trhu za posledných 5 rokov a analýza zmien trhového indexu. Následne sa vykoná regresná analýza pohybu cien na akciovom trhu a trhového indexu. Hodnota koeficientu beta sa upravuje k hodnote 1, vzhľadom na to, že podniky sú postupom času na trhu čoraz etablovanejšie a odolnejšie voči zmenám. Takto vypočítaný koeficient beta vyjadruje kapitálovú štruktúru daného podniku. Pre dokončenie výpočtu koeficientu beta musia byť jednotlivé koeficienty porovnateľných podnikov očistené od zadĺženia, ktoré sa uskutoční použitím vzorca Miller:

$$\beta \text{ aktíva} = \beta \text{ vlastný kapitál} / (1 + (D/E))$$

kde: D/E = miera zadĺženia v trhovom ocenení

Posledným úkonom je opätovné zadĺženie mediánu všetkých vypočítaných koeficientov beta mierou zadĺženia rovnajúcou sa cieľovej kapitálovej štruktúre významného podniku alebo odvetvia elektronických komunikácií pomocou vzorca:

$$\beta \text{ vlastný kapitál podniku/odvetvia elektronických komunikácií} = \text{medián } \beta \text{ aktíva} * (1 + (D/E)).$$

kde: D/E = očakávaná miera zadĺženia hodnoteného podniku/odvetvia elektronických komunikácií

Pri výpočte sa použije prirážka za veľkosť podnikov, ktorá je závislá od veľkosti podniku (hodnoty vlastného imania) a zohľadňuje rozdielnú návratnosť akcií malých a veľkých podnikov z dlhodobého hľadiska, podľa prieskumu realizovaného Ibbotsonom Risk Premia Over Time Report a je odvodená od trhovej kapitalizácie spoločností kótovaných na americkej burze.

2. výpočtu nákladov na cudzí kapitál podľa vzorca:

$$R_d = R_f + M$$

kde:

R_f výnosnosť bezrizikovej investície,

M marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície.

Marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície sa vypočíta ako rozdiel aritmetických priemerov výnosov desaťročných euro dlhopisov priemyselných výrobcov (s príslušným ratingom) a desaťročných vládnych dlhopisov Európskej únie vypočítaných ako aritmetický priemer hodnôt v danom roku. Marža nad rámec výnosu vládnych dlhopisov EÚ je pripočítaná k výnosu bezrizikovej investície slovenských štátnych dlhopisov, čím sa vypočíta cena cudzieho kapitálu na slovenskom trhu.

3. cieľovej kapitálovej štruktúry, ktorá je vyjadrená vzorcom:

$$[D/(D+E)]$$

kde:

D = dlh;

E = vlastný kapitál.

Cieľová kapitálová štruktúra sa odvodí z analýzy skupiny porovnateľných podnikov pôsobiacich na európskom telekomunikačnom trhu. Rovná sa hodnote mediánu ich kapitálovej štruktúry.

Významný podnik uskutoční výpočet WACC a výpočet aj s výslednou hodnotou predloží úradu spolu s výpočtom ceny za kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx.

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx metodicky využíva dva odlišné prístupy na modelovanie nákladov. Na neopakovateľné, teda jednorazovo poskytované služby sa používa metóda kalkulácie nákladov prostredníctvom aktivít *Activity Based Costing* (ABC) a na modelovanie nákladov opakovaných, dlhodobo poskytovaných služieb sa využíva metóda priemerných, dlhodobých prírastkových nákladov - *Long Run Average Incremental Cost* (LRAIC). Použitie týchto dvoch metód je odôvodnené rozdielnou povahou činností (jednorazové neopakovateľné a dlhodobo, periodicky sa opakujúce činnosti), ktoré tvoria súbor služieb kolokácie.

Do prvej skupiny (jednorazovo poskytované služby) patria náklady, ktoré vznikajú v súvislosti s prípravou služby kolokácie a jej administratívou. Sú to služby, ako predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie a obhliadka miesta kolokácie, poprípade aj zmena požiadaviek na kolokáciu, ďalej jednorazové práce spojené so zriadením kolokačného priestoru a miesta (výber miesta, vypratanie miesta, presun zariadenia, nepatria sem však stavebné práce spojené s úpravou, poprípade vybudovaním kolokačného priestoru, ktoré sú počítané oddelene), ďalej činnosti spojené s identifikáciou miesta prístupu, práce spojené s inštaláciou súvisiacich zariadení, hlavne inštalácia a pripojenie kábla na odovzdávacom rozvážači (nepatria sem však náklady investičného charakteru: na obstaranie kábla a ďalších - voliteľných zariadení, ktoré sú počítané oddelene). Metódou ABC sú počítané aj náklady prevádzkových služieb, kam patrí hlavne sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, vydávanie povolení na vstup, testy zariadení a administratívne posúdenie zariadení.

Do druhej skupiny nákladov modelovaných s využitím metódy LRAIC patria jednorazovo investované náklady, ktoré tvoria súčasť majetku významného podniku a sú dlhodobo (opakovane) prenajímané spravidla za mesačný nájom. Patrí sem prenájom kolokačných priestorov/miest a prenájom kábla a súvisiacich zariadení (základných a voliteľných). Pri výpočte nákladov sa vychádza z obstarávacích cien, inštalačných nákladov, doby životnosti, cenového vývoja a nákladov na kapitál (WACC). V prípade kolokačných plôch je základom pre výpočet (obstarávacía cena) priemerná cena nájmu priemyselných plôch zvýšená o investície na úpravu kolokačných priestorov. Prírastkom je v tomto prípade m², v prípade súvisiacich zariadení buď bm (u káblov) alebo jednotka zariadenia (napr. pri niektorých

voliteľných prvkoch ako je UPS, klimatizácia a pod.). Pri výpočte investícií do kolokačných priestorov používa model alternatívne tak model top-down (mód 1), ako aj bottom-up (mód 2). Vo všetkých ostatných prípadoch je použitý prístup bottom-up.

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx v sieti významného podniku vrátane podrobnej špecifikácie vstupných údajov a prepočtových postupov a manuálu k modelu je uverejnený na internetovej stránke úradu:

<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=6411>

Trh širokopásmového prístupu úrad vymedzil geograficky celým územím Slovenskej republiky, preto musia byť podmienky pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx a kolokáciu stanovené rovnako pre všetkých oprávnených poskytovateľov, bez ohľadu na veľkosť alebo finančné zázemie a bez ohľadu na to, v ktorej časti územia sa má kolokácia pre širokopásmový prístup prostredníctvom technológie xDSL a FTTx uskutočniť. Tieto podmienky musia byť uvedené v referenčnej ponuke a zverejnené tak, aby mal k nim každý potenciálny oprávnený poskytovateľ prístup.

Významný podnik je povinný uplatňovať a teda uverejniť v referenčnej ponuke cenu za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pre širokopásmový prístup prostredníctvom technológie xDSL a FTTx, ktorá je priemernou cenou a platí pre celé územie Slovenskej republiky s výnimkou, ak sa kolokácia uskutočňuje v prenajatých priestoroch s cenou za prenájom rozdielnou ako je priemerná cena za prenájom priestorov.

Úrad na základe predložených vstupných údajov a výpočtu ceny fyzickej alebo vzdialenej kolokácie pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx, overí aplikovanie uloženej metódy kalkulácie cien. **Významný podnik je na základe povinnosti regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 12 ods. 5 a § 23 zákona o elektronických komunikáciách povinný na žiadosť úradu preukázať, že ceny za ním poskytované služby obsahujú iba náklady nevyhnutne potrebné na poskytovanie fyzickej alebo vzdialenej kolokácie pre širokopásmový prístup prostredníctvom technológie xDSL a FTTx, a že do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré s kolokáciou nesúvisia.** Úrad tiež posúdi spôsob výpočtu WACC. Úrad môže vyzvať významný podnik, aby odôvodnil predložený výpočet ceny, prípadne jednotlivé vstupné údaje. Na základe overenia správnosti vstupných údajov a výsledkov kontrolného výpočtu úrad cenu vypočítanú významným podnikom buď potvrdí, alebo v odôvodnených prípadoch mu rozhodnutím určí úpravu ceny.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik vo vlastných priestoroch (v priestoroch vo vlastníctve významného podniku), cena za kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx vypočítaná pomocou adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu, je priemerná cena platná pre celé územie Slovenskej republiky. Túto cenu je významný podnik povinný účtovať najneskôr po uplynutí 45 (štyridsaťpäť) dní od doručenia potvrdenia úradu o

tom, že cena je vypočítaná v súlade s Metódou kalkulácie cien, alebo podľa rozhodnutia o úprave ceny podľa § 12 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách. Takto potvrdená alebo upravená cena je maximálna cena.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik v prenajatých priestoroch, cena za kolokáciu pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx potvrdená alebo upravená úradom, bude zvýšená alebo znížená o rozdiel medzi priemernou cenou za prenájom a skutočnou cenou za prenájom priestorov v danom mieste, pričom táto skutočnosť musí byť žiadateľovi známa vopred (pred podpísaním zmluvy). Takto modifikovanú cenu je významný podnik povinný účtovať najneskôr po uplynutí 45 (štyridsaťpäť) dní od doručenia potvrdenia úradu o tom, že priemerná cena platná pre celé územie Slovenskej republiky bola upravená v súlade s týmto rozhodnutím. Pre účely overenia ceny úradom, je významný podnik povinný predložiť úradu platnú nájomnú zmluvu s vlastníkom priestorov.

Nakoľko výpočet ceny pomocou metódy kalkulácie cien kolokácie pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx zahŕňa všetky oprávnené náklady na fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu, významný podnik nie je oprávnený účtovať v súvislosti s kolokáciou žiadne ďalšie poplatky. Ďalšie poplatky súvisiace s kolokáciou, ktoré nie sú zahrnuté vo výpočte ceny kolokácie pre poskytovanie širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx pomocou modelu sú prípustné len v nevyhnutnej miere, a to len v prípade požiadavky oprávneného poskytovateľa na zabezpečenie neštandardného riešenia kolokácie, ktoré je odlišné od riešenia kolokácie uvedenej v referenčnej ponuke.

Uložená metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného širokopásmového prístupu napomôže rozvoju hospodárskej súťaže na súvisiacich maloobchodných trhoch širokopásmových služieb. Takáto forma cenovej regulácie zároveň obsahuje aj kompenzáciu za riziko spojené s daným typom investície, čím sa vytvorí regulačná istota podporujúca nové investície do optickej infraštruktúry. Zároveň prispieva k zmierneniu plytvania investičnými prostriedkami na multiplikovanie prístupových infraštruktúr viacerými podnikmi, čím sa efektívnejšou alokáciou investičných prostriedkov umožní rýchlejšie rozširovanie dostupnosti optických sietí do ďalších oblastí Slovenska. Prehľadná nákladovo orientovaná cenotvorba umožní transparentné a nediskriminačné poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu, čoho dôsledkom bude efektívnejšie vynakladanie investícií, rýchlejšia návratnosť investícií a zníženie investičného rizika, čo v konečnom dôsledku napomôže stavu hospodárskej súťaže a prospechu koncových užívateľov na súvisiacich trhoch.

Uložená metóda kalkulácie cien zabezpečí, aby významný podnik nemohol požadovať za poskytovanie služby kolokácie neprimerane vysoké ceny. Podľa názoru úradu sa cenovou reguláciou zriadenia kolokačného priestoru resp. miesta, vyriešia potenciálne problémy pri budovaní kolokačného priestoru, resp. miesta významným podnikom pri poskytovaní širokopásmového prístupu na regionálnej úrovni. Cena za službu kolokácie pre poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx môže zahŕňať

Ilen tie náklady, ktoré súvisia so službou kolokácie pre poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx. Predmetná metóda je v súlade s ustanovením článku 35 Odporúčania komisie o regulovanom prístupe k prístupovým sieťam novej generácie (NGA) zo dňa 20.09.2010: „Regulátori by v zásade mali pri povinne poskytovaných produktoch veľkoobchodného širokopásmového prístupu nariadiť nákladovú orientáciu v zmysle prílohy I, pričom je potrebné zohľadniť šírku pásma a kvalitu jednotlivých ponúk na veľkoobchodnej úrovni.“ Uplatňovanie metódy LRAIC vydanej v súlade s NGA odporúčaním zabezpečí nákladovú orientáciu cien účtovaných významným podnikom. Cieľom cenovej regulácie zriadenia fyzickej a vzdialenej kolokácie pre poskytovanie veľkoobchodného širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL a FTTx je odstránenie nezáujmu o službu kolokácie vyjadrený alternatívnymi podnikmi v rámci analýzy relevantného trhu. Dôvodom nezáujmu o využívanie služby kolokácie uvádzaným alternatívnymi podnikmi bola vopred nepredvídateľná cena tejto služby.

Poučenie

Toto rozhodnutie je konečné. Na jeho preskúmanie je príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie

Príloha č. 1 Adaptabilný model nákladov na kolokáciu

Príloha č. 2 Popis modelu a manuál pre stanovenie vstupných údajov

Príloha č. 3 Podklady pre výpočet WACC